

Позначення м'якості приголосних

Правило	Приклади	Винятки
Після д, т, з, с, ц, л, н для позначення м'якості (зокрема перед о)	бадьорий, сьомий	
у суфіксах -ськ-, -цьк-, -зьк-	гадяцький, козацький	в'язкий, баский, боязкий, жаский, ковзкий, плаский, різкий
у суфіксах -ньк-, -оньк-, -еньк-, -есеньк-, -ісіньк-, -юсіньк-	свіженький, новенький	
після л (перед шиплячими, напівм'якими та м'якими приголосним зокрема)	більший, мінеральний, бейсбольний, їдальня	держално, пружално (заст.)
після л перед суфіксами -ськ-, -ств-	ангельський, консульство	
НЕ ставимо ь після р у кінці слова або складу	чотирма, харків'янин	Горький, Зорькін
непрямий відмінок / присвійний прикметник / іншу похідну форму слова перевіряємо за називним відмінком: якщо ь був, то залишаємо, якщо не було – не ставимо	сопілка – сопілці, сопілчин, донька – доньці, доньчин	
НЕ ставимо ь (після д, т, з, с, ц, н) перед іншими м'якими чи напівм'якими	сьогодні, вінця, кузня	різьбяр, тьмянй
НЕ ставимо після н перед шиплячими та суфіксом -ськ-, -ств-	тонший, камінчик, познанський	няньчити, бриньчати, женьшень, Маньчжурія
НЕ ставимо між двома однаковими літерами на позначення м'якого подовженого звука	спросоння, міццю	підносься (але піднісья)

Зверніть увагу:

нь + ськ	нськ	Умань + ськ = уманський
н + ськ	нськ	Батурин + ськ = батуринський
ль + ськ	льськ	Овідіополь + ськ = овідіопольський
л + ськ	льськ	Ізмаїл + ськ = ізмаїльський

Завдання 1. Поставте ь на місці пропусків.

Безталанний Мемасик

Мемасик, на відміну від вас, не вчив написання знака м'якшення. Допоможіть йому й поставте знак м'якшення на місці пропусків, де це потрібно.

Джерело завдання: Інтерактивний зошит з української мови (фонетика, орфографія). Розробка Botan.studio.

Завдання 2. Поставте слова в давальному відмінку:

звістка – _____

тітонька – _____

тюлька – _____

полька – _____

учителька – _____

сторінка – _____

долинка – _____

тарілка – _____

річка – _____

кізонька – _____

жменька – _____

хвилинка – _____

сопілка – _____

вишенька – _____

Завдання 3. Утворіть прикметники з суфіксом -ськ- від географічних назв:

Умань – _____

Познань – _____

Ізмаїл – _____

Тамань – _____

Мелітополь – _____

Березань – _____

Батурин – _____

Детальніше про знак м'якшення ви можете прочитати тут:

1. Авраменко О. Українська мова (рівень стандарту): підручн. для 10 кл. закл. заг. сер. освіти / Олександр Авраменко. – К. : Грамота, 2018. . – с. 93 – 96.

2. Заболотний О. Українська мова (рівень стандарту): підручн. для 10 кл. закл. заг. сер. освіти / О.В. Заболотний, В.В. Заболотний. – К. : Генеза, 2018. – с.93 – 96.

Також радимо виконати тренувальні інтерактивні завдання до цієї теми за покликанням:

https://webpen.com.ua/pages/Pravopys_Pryholosnyh/soft_mark.html